

TERVUREN

3080

Gemeentebestuur Tervuren

adres: Brusselsesteenweg 13, 3080 Tervuren
telefoon: 02/769 20 11
fax: 02/769 20 99
e-mail: milieu@tervuren.be
url: www.tervuren.be

Korte landschapsbeschrijving

Regio:	Groene Gordel - Dijleland
Deelgemeenten:	Tervuren, Duisburg, Moorsel, Vossem
Oppervlakte:	39,92 km ²
Oppervlakteverdeling:	
– Landbouwgronden:	30,87%
– Bossen:	36,91%
– Bebouwde gronden:	29,37%
– Andere:	2,86%

Het Brabants Leemplateau wordt in Tervuren gekenmerkt door de hoogvlakte tussen Dijle en Zenne. Vooral het Zoniënwood markeert de plateaus. Open landbouwgebied kenmerkt de hellingen van beide valleien. De belangrijkste geologische formaties bestaan uit horizontale zandige en kleiige lagen die plaatselijk aan het oppervlak komen.

Het Zoniënwood neemt een belangrijke oppervlakte in en vormt de waterscheidingslijn tussen de hydrografische bekkens van de Dijle en de Zenne. In westelijke richting daalt het reliëf naar het Zennebekken met enkele diep ingesneden vertakte depressies die uitmonden in de vallei van de Rode Kloosterbeek in Oudergem. Ten oosten van de waterscheidingslijn begint het Dijlebekken, met in het noordoosten een afwatering naar de Voer en in het zuidelijke deel van Duisburg een afwatering naar de IJse. Op het plateau van Duisburg bevindt zich dan ook een secundaire waterscheidingslijn. De Voer, met brongebied in het Zoniënwood (Kapucijnenbos), voedt de vijvers in het Park van Tervuren. Vanaf Vossem vormt de waterloop een smal dal richting Leefdaal.

In het noorden van de gemeente stijgt het reliëf tot in Moorsel en Kortenberg om daarna geleidelijk over te gaan naar de Vlaamse laagvlakte.

Het Zoniënwoud, het Kapucijnenbos en het Park van Tervuren vormen als het ware een 'groene jas' rond het bebouwde gebied van de kern Tervuren. Deze boscomplexen worden als biologisch zeer waardevol beschouwd. Het overgrote deel van deze reliëfrijke bossen bestaat uit majestueuze zure beukenbossen, aangevuld met voornamelijk eikenbestanden en coniferenaanplanten.

In het Arboretum is het soortenaanbod gevarieerd. Het bos in het Park van Tervuren wijkt in enige mate af van de overige bosentiteiten, doordat beuken en eiken de overheersende boomsoorten zijn.

Zowel het domein Ravenstein als het park rondom het Koninklijk Museum van Midden-Afrika, allebei aansluitend op dit boscomplex, worden als biologisch waardevol geëvalueerd en dit ondanks het feit dat ze beiden onderworpen zijn aan intensief menselijk ingrijpen.

In het noordoostelijke gedeelte van de gemeente Tervuren ligt het Moorselbos. Het noordelijke en het westelijke deel van het bos worden in het gewestplan aangeduid als woonpark. Dit heeft tot gevolg dat het biologisch waardevolle bos in deze zone sterk te lijden heeft onder verkavelingsdruk. Het overige gedeelte van het Moorselbos wordt als biologisch zeer waardevol aanschouwd. Het bostype bestaat in hoofdzaak uit een zuur eikenbos.

Belangrijke habitats en landschapstructuren

(Deels gewijzigd naar: De Saeger, S., Delafaille, S., Heirman, J. & Paelinckx, D., 2000. BWK; versie 2, kaartbladen 31-39. Instituut voor Natuurbehoud. Brussel.)

Het stuk Zoniënwoud (Kapucijnenbos) op het grondgebied van de gemeente Tervuren bestaat hoofdzakelijk uit zuur beukenbos. De beter ontwikkelde stukken hebben een voorjaarsvegetatie op de flanken van Dalkruid en Lelietje-van-dalen. Een ander bostype dat er voorkomt, is het eiken-haagbeukenbos. Deze bossen zijn doorgaans rijker van voorjaarsflora dan bovenvermelde beukenbossen.

Zowel het domein Ravenstein als het park rondom het Koninklijk Museum van Midden-Afrika zijn biologisch zeer waardevol met enkele mooie vijvers. Uitzonderlijk voor het Zoniënwoud is het groot aandeel naaldhout dat er wordt aangetroffen, voornamelijk ter hoogte van het Arboretum en de Koninklijke Wandeling. Natte hooilanden komen voor in het verlengde van de Onze-Lieve-Vrouwweg.

De watervegetaties van de Voer hebben een lage diversiteit (Schedefonteinkruid en Sterrekroos). De verspreiding ervan is beperkt, van de bronzone in het Zoniënwoud tot Vosseme. Verder stroomafwaarts is de Voer vegetatieloos.

Ontwikkelde vegetaties zijn voornamelijk geconcentreerd op twee locaties: Bronzone Voer en het Park van Tervuren met oostelijke uitloper (Twaalfapostelenbos). Hierbuiten vindt men interessante lijnvormige begroeiingen van wilg en els. In de bronzone komen natte graslanden en ruigten voor.

In het park van Tervuren zijn er waardevolle bos-, moeras-, struweel-, ruigte- en watervegetaties. De bossen zijn in hoofdzaak van het zuur beukenbostype. Bepaalde delen (centraal en noordelijk) zijn rijker, met een uitgesproken voorjaarsvegetatie. Plaatselijk komt eiken-haagbeukenbos voor. Lokaal zijn er bronbosvegetaties. Bepaalde vijvers worden door bronnen gevoed. De moerasvegetaties bevatten dan vaak Reuzenpaardenstaart. Het Twaalfapostelenbos is een relatief jong elzenbroekbos en elzen-essenbos met plaatselijke verlandingsituaties en natte ruigte.

In het noorden van de gemeente ligt het Moorselbos. Dit bos bestaat hoofdzakelijk uit eiken-haagbeukenbos. Centraal komt zuur beukenbos voor, terwijl in het noordelijk deel beukenbos voorkomt met voorjaarsflora.

Het zuidoostelijke deel van de gemeente wordt ingenomen door het kouterlandschap van het plateau van Duisburg. Dit wordt gekenmerkt door holle wegen en taluds. Lineaire elementen zijn goed vertegenwoordigd en opgebouwd uit vooral eik, es, iep, Hazelaar, Sleedoorn enz. Taluds en bermen zonder houtige gewassen hebben een typische glanshavervegetatie. Deze bermen kunnen plaatselijk soortenrijk zijn. De akkers zijn meestal gelegen op leemgrond. Soms komen zandige opduikingen voor zoals te Weeberg en Tersaart.